

Đạo trường siêu thanh

Tỳ kheo Giác Chánh

[03]

* * *

Một hôm có khách tu mi
Chơi Xuân, chợt thấy Phật đài ghé thăm
Ngờ đâu gặp bạn tri âm
Pháp Thông ngày trước đồng làm việc chung
Mừng mừng tủi tủi không cùng
Nét tươi vẻ mặt, sắc lòng no vui
Chuyện trò ấm lạnh xong rồi
Pháp-Thông mới chuyển qua lời khuyên tu:
Trăm năm trong cõi diêm phù
Cũng như bào ảnh, sương mù, tuyết lan
Kiếp người sống giữa trần gian
Khổ nhiều vui ít, luôn mang não phiền
Thú vui đục lặc mãi ghiền
Đắm say vật chất oan khiên lắm đời
Tu hành tâm trí thành thoi
Mặc cho thế sự đời trôi trắng sao
Vui chi công việc chiêm bao
Xuân xanh mới đổ bạc đầu rồi đây
Thế gian có bốn hạng người
Cũng như bốn loại ngựa này chẳng sai:
1- Ngựa vừa bắt kể chạy dài
Nhu người vừa có thân này tu ngay
2- Ngựa trông roi giá mới phi
Nhu người thấy khổ mới thì lo tu
3- Bị đòn, ngựa mới tâu lưu
Nhu người bị khổ mới trừ thoát ly
4- Dù đòn, ngựa chứng chẳng đi
Nhu người dù bị khổ gì vẫn cam...!
Bởi vì danh lợi luyến tham
Cho nên phải khổ, vẫn ham ở đời!
Những ai tinh ngộ thức thời
Hãy lo giải thoát cho đời tương lai
Thế Tôn còn dụ bầy người
Trôi lên, lặn xuống, trong đời thiếu chi:
1- Người trầm xuống nước luôn đi
Nhu người "Đoạn kiến" tin gì quả nhân
2- Người trầm xuống nước trôi lên
Rời trầm xuống nữa: không bền đường tu
3- Người lên đứng đó khô ru

Như người tri giới chẳng tu thêm gì
4- Người lên tìm được hướng đi
Cũng như Sơ Đạo chứng tri Níp-Bàn
5- Người lên nhìn thẳng con đường
Cũng như Nhị Đạo Níp-Bàn đã trông
6- Người lên lợi thẳng qua sông
Cũng như Tam Đạo khỏi dòng đục sinh
7- Người lên đến tận bờ trên
Cũng như La-Hán vượt nền trầm luân
Trí nhân nhằm chán ngũ trần
Tìm đường giải thoát, hưởng phần thanh cao
Khách rằng Sư giảng hiểu mau
Nhưng tôi muốn hiểu Pháp nào cần tu
Vả chẳng tôi chữa muốn đâu?
Tại gia thì đặng, cạo đầu thì khoan!

* * *

Sư rằng rùng pháp thên thang
"Kiến cơ nhi tác", tùy hàng thiện tâm
Tại gia qui giới phải chăm
Nếu không qui giới khó làm nhơn thiên
Tam qui là Phật, Pháp, Tăng
Quy y có nghĩa là hằng làm theo
Phật Đà ba đức quý cao:
Tịnh, Bi, Trí tuệ lâu lâu đáng nương
Đạt-Ma (1) Pháp bảo như gương
Luật, Kinh, Diệ pháp nên thường dựa theo
Tăng già là chúng Tỳ Kheo
Bố Ma, phá ác, hạnh nghèo hóa duyên
Nương theo Tam Bảo giải phiền
Trần gian dù hưởng cảnh tiên không bằng

(1) Đạt Ma: Dhamma (Pháp)

* * *

Và thêm ngũ giới giữ gìn
Tránh điều tội lỗi, phước bằng Chư thiên:
1- Sát sanh thứ nhất phải kiêng
Dù người hay thú, dữ hiền như nhau
2- Đạo tặc là thói đoạt thân
Hoạnh tài bất phú, chớ cầu nuôi thân
3- Tà dâm trước hạnh chớ gần
Giao hoan trái phép là nhân bại tồi
4- Vọng ngôn nói dối lời thối
Gạt người phải tội: đứng ngồi lo âu
5- Âm mưu là gốc khổ sâu
Loạn tâm mất trí biết đâu chánh tà
Năm điều này phải tránh xa
Đức nhiều, Để Thích vẫn là kính tôn
Thương mình, tri giới là khôn
Thương mình phóng đảng: tự chôn chính mình!
Còn như trách nhiệm gia đình

Phải tùy bổn phận của mình làm theo

Phận con phải giữ năm điều

Không nên cầu thả làm liều chẳng suy:

1- Dưỡng nuôi cha mẹ con nguy

Gọi là đền đáp tứ chi sanh thành

2- Làm thay công việc mọi ngành
Đền ơn cha mẹ nuôi mình ngày thơ

3- Giữ gìn truyền thống trong nhà

Chớ nên phá hoại người ta chê cười

4- Trau dồi nét hạnh thẳng ngay

Mới là đáng hưởng gia tài mẹ cha

5- Song thân theo bước ông bà

Cúng dường hồi hướng mẹ cha, trọn nghi,

Ấy là phận sự hiếu nhi

Còn phần cha mẹ cũng tùy thời cơ

Nuôi con chẳng phải chỉ nhờ...

Mà còn nhắc dạy tởm tởm kỹ càng:

1- Ngăn con chớ để hoang đàng

Làm điều tội lỗi dọc ngang lầy lừng

2- Dắt dìu con trẻ tu thân

Việc nào từ thiện chuyên cần dòi trau

3- Dạy con nghề nghiệp cần lao

Có nghề như có chiếc phao bên mình

4- Trưởng thành lo lập gia đình

Dù trai hay gái con mình phải lo

5- Tùy thời của cải chia cho

Các con lớn nhỏ cũng cho đồng phần

Ấy là trách nhiệm từ thân

Dưỡng nuôi dạy dỗ thành nhân là rồi

Vợ chồng là bạn lứa đôi

Cũng nên khéo xử ở ngôi vị mình:

Chồng là người chủ gia đình

Phải nên đức độ cuộc tình mới vui:

1- Dù sân nói vẫn ngọt bùi

Chẳng nên môi miếng, mà lời cam ngôn

2- Vợ chồng thì phải đồng tôn

Quý nhau như khách: bảo tồn tình thương

3- Thủy chung phải giữ trọn đường

"Phóng thể hạ nguyệt" sở trường tiểu nonh

4- Trong nhà, giao vợ đảm đương

"Tề gia nội trợ" lẽ thường xưa nay

5- Tặng quà cho vợ mỗi khi

Ấy là nhắc vợ vẫn y độ nào

Phận chồng đức hạnh thanh cao

Thì phần làm vợ thế nào mới xong?

Vợ là gia chủ bên trong

Tất nhiên phải đối với chồng đáng thương:

1- Việc nhà khôn khéo lo lường

Nữ công gia chánh: sở trường phụ nhân

2- Bà con hai phía đồng tâm:

Bên chồng bên vợ đều phần như nhau

3- Của chồng làm đã được giao

Giữ cho toàn vẹn, vật nào cũng kiêng

4- Trung thành một dạ chính chuyên

Thầy chung chẳng để chồng phiền vì ai

5- Siêng làm các việc chơn tay

Nhứt là đừng tập ngủ ngày, không đau!

Vợ hiền thủ phận cháo rau

Chồng ta, ta mến, sang giàu mặc ai

Có phần làm chủ gia tài

Với người giúp việc trong ngoài phải lo

1- Cắt phân công việc dẫn đo

Liệu vừa với sức chớ cho quá nhiều

2- Tiền công phải trả cho đều

Nên dư chút ít, bạn nghèo đáng thương

3- Dưỡng nuôi khi bệnh lỡ vương

Thuốc men tử tế, lo thường cháo com

4- Phân chia vật thực ngọt ngon

Thương nhân công thể bà con của mình

5- Hãy cho nghỉ phép khi xin

Và khi mệt nhọc nhắc nên bớt làm

Ấy là người chủ từ tâm

Thương người giúp việc, phúc ngậm không hay

Nhân công phải có trí tài

Đem công đổi của phải ngay và hiền:

1- Việc làm đến sớm trước tiên

Thường thường sốt sắn khỏi phiền nhắc kiêu

2- Đến khi mãn việc nghĩ sau

Luôn luôn nề chủ, ngày nào cũng siêng

3- Việc làm thì phải cần chuyên

Chú tâm cẩn thận, chủ khuyên: vâng lời

4- Vật nào nếu chủ không mời

Thì không nên lấy của người chẳng nên.

5- Nét lành của chủ nhà mình

Nên khoe nơi khác, cho tình thêm thân.

Ấy người giúp việc có nhân

Tín thành, trung trực, chuyên cần đáng khen.

Còn người theo việc sách đèn

Với Thầy cũng phải lăm phen giữ gìn

1- Mỗi khi Thầy đến chỗ mình

Phải nên đứng dậy tiếp nghinh thường thường

2- Hầu Thầy những lúc tai ương

Đỡ nâng, đấm bóp bên giường thường xuyên

3- Nên nghe Thầy nhắc nhở khuyên

Siêng năng học tập, chẳng phiền Tôn Sư

4- Giúp Thầy lật vật chuyện tư

Thừa cơ học hỏi giờ dư với Thầy

5- Trong khi Thầy giảng giải bài

Phải nên kính cẩn nghe Thầy từng câu

Ấy trò có nghĩa tình sâu

Lễ, Vãn, cần mẫn là đầu thành công

Còn làm Thầy phải thật lòng

Dạy cho Đệ tử chí công trọn tình

1- Những nghề hay khéo của mình

Dạy cho đệ tử học hành tinh thông

2- Tập cho đệ tử chuyên rông

Trau dồi nghề nghiệp lão thông tỏ tường

3- Dạy cho tất cả sở trường

Đừng nên dấu diếm nghề riêng của mình
4- Khen tài đê từ chí tinh
Trước mặt bè bạn, làm vinh học trò
5- Trò đau Thầy cũng chăm lo
Hoặc khi thất nghiệp, giúp trò làm ăn
Minh Sư nghĩa cả thâm ân
Dạy tài mà cũng dạy nhân dạy tình
Còn như băng hữu tử sinh
Cùng nhau kết nghĩa đê huynh bạn vàng
Tương thân như thể họ hàng
Sơ giao trọn nghĩa kim bằng có năm:
1- Xã tài, là đức vô tham
Giúp bạn của cái nên làm mỗi khi
2- Nói lời Ái Ngữ tương tri
Nhưng đừng môi miệng lối nghi thân giao
3- Lợi hành, khiến dễ mến nhau
Làm điều lợi ích, khi đau hộ trì
4- Tri âm, Đồng sự kính vì
Luôn luôn nể bạn, chẳng khi nghèo giàu
5- Thật thà với bạn sơ giao
Không nên dối trá làm màu nghĩa nhân
Ấy là với bạn mới thân
Phải làm ân trước, đặng phần tình sau:
Còn đối với bạn thâm giao
Phải nên lưu ý lúc nào bạn nguy:
1- Khi nào bạn có dễ dãi
Phải nên nhắc nhở từng lời nhủ khuyên
2- Nếu như bạn lỡ đắm ghiền
Thì nên gìn giữ của tiền cho nhau
3- Lúc nào bạn rui ốm đau
Thì nên săn sóc chớ xao lãng lòng
4- Bạn khi tai biến suy vong
Thì nên hộ trợ cố nhận trọn tình
5- Cháu con thân quyến bạn mình
Hãy nên quý mến đồng tình người thân
Ấy là trọn nghĩa trọn nhân
Của người Thiện hữu đường trần thâm giao.

* * *

Còn về tín ngưỡng thâm cao
Của người Cư sĩ thế nào chánh chơn?
1- Tập tu, đừng tập giân hờn
Khẩu thân lành với Sa-Môn: đức nhiều
Thân không làm cách ngạo kiêu
Phải nên mát mẽ chuộng chịu Sa-Môn
2- Khẩu không xảo ngữ lộng ngôn
Mà nên chân thật ôn tồn với Tăng
3- Ý không sân hận kiêu căng
Mà nên từ mẫn kính nhường nhà Sư
4- Gia đình chẳng luận thiếu dư
Miễn lòng trong sạch, ít như có nhiều
5- Cúng dường các vị Tỷ khuru
Tùy theo sức có, lòng nhiều quý hơn

Ấy là đối với Sa-Môn
Phận người Thiện tín luôn luôn giữ gìn
Còn người cai trị dân tình
Sống theo mười hạnh, quang vinh nhất đời
1- Sẵn sàng đem của giúp người
Thương dân nghèo thiếu nơi nơi độ trì
2- Bản thân ngũ giới: nội qui
Khẩu thân trong sạch, tín uy vững bền
3- Hy sinh tài sản riêng mình
Đề tạo sự sống nhân sinh nhân quyền
4- Chí công ngay thẳng trung kiên
Giúp dân tiến hóa trọn quyền phát huy
5- Kiệm, cần, liêm, chính, vô si
Ở ăn giản dị chẳng tùy xa hoa...
6- Luôn luôn tình cảm nhu hòa
Ngọt ngào ngôn ngữ nhà nhà mến thương.
7- Tánh tình mát mẻ thường thường
Tự do tín ngưỡng, cứng dường của dân
8- Không nên sát phạt hại nhân
Đẹp lòng hiếu chiến, thôn lân thái bình
9- Giữ lòng nhẫn nại tự tin
Chịu mọi nghịch cảnh bất bình khó khăn
10- Nước nhà bị giặc xâm lăng
Cảm hóa, bất bạo vẫn hằng đấu tranh
Ấy người Nguyên Thủ khôn lanh
Thương dân mến nước đức lành thanh cao
Những điều hạnh phúc phú hào
Như trên đã kể, khép vào hiện sinh

* * *

Còn điều họa phúc tâm linh
Là điều tạo nghiệp tái sinh cho mình
Trong đời ai chẳng lòng tin
Hành theo thập ác thác sinh bốn đường:
1- Sát sanh là nghiệp bất lương
Chết vào địa ngục, người: thường yêu vong
2- Của người trước đoạt lấy không
Thác vào cảnh khổ, sống trong khổ phiền...
3- Tà dâm trược hạnh ác duyên
Chết vào đường dữ, khó yên thân người
4- Vọng ngôn là dối gạt đời
Thác sa ác đạo, làm người ngọng câm...
5- Nói lời hung dữ khổ tâm
Chết sinh cảnh khổ, sống tâm não phiền
6- Nói lời chia rẽ tình duyên
Thác sanh ác thú, quả thường biệt ly
7- Nói điều nhảm nhí vô nghi
Thác sanh bất hạnh, người khi lễ thường
8- Lòng tham tạo nghiệp bất lương
Nhân gieo bất thiện, quả vương chẳng lành
9- Tâm Sân xui khiến ác hành
Chết vào địa ngục, quả thành vô duyên
10- Tương tà chấp quấy gây phiền

Thác sanh ác đạo triển miên lâu đời
 Ấy là mười dữ hại người
 Là nhân sinh khổ, là mối họa sa.
 Còn ai Chánh tín thiết tha
Tạo mười hạnh phúc, chết qua thiên đàng
 1- Rộng lòng "Bồ thí" cúng dàng
Thác sanh nhân cảnh, quả hằng giàu sang.
 2- Tín tâm "Tri giới" nghiêm trang
Chết lên thượng giới, quả: an mạnh lành.
 3- "Tiên tu" tịnh tuệ pháp hành
Nếu không Thiên Đạo cũng thành Tam nhân
 4- Lòng thành "Cung Kính" cao hơn
Chết sinh thiện thú, quả thường cao sang
 5- Ra công "Phục Vụ" nhơn gian
Bằng việc tử, thiện bình an đời đời
 6- Phước lành "Hồi hướng" người trời
Được quả thù thắng, đời đời an vui
 7- Người làm tốt, hưởng quả vui
Ta nên "Tùy hỷ" phước người tăng thêm
 8- Siêng nghe Pháp bảo vững niềm
Tin nơi Chánh đạo, tri tiem ân sanh
 9- Sẵn lòng thuyết giảng Pháp lành
Độ người giác ngộ, quả thành trí nhân
 10-Cải tà qui chánh chứng chân
Trau dồi chánh kiến là nhân siêu phàm
 Ấy mười nhân tạo phúc thâm
Giúp cho hành giả, quang lâm cõi trời
 Xuất gia phóng khoáng thành thời
 Tiêu diêu rừng đạo, bỏ đời tối tăm
 Say mê đục lặc miên trầm
Thâm thâm bể khổ, ngấm ngấm sông mê
 Dù rằng xử thế trọn bề
 Chỉ vui hiện tại, khổ về tương lai
 Chỉ bằng dứt bỏ trần ai
Hướng lên Đạo Quả vượt ngoài trầm luân

* * *

 Nghe xong khách tỏ lòng mừng
Bạch rằng tôi thiết không đản cũng ngu
 Mãi mê thế sự bồn xu
Trần gian chi khác sương mù ban mai
 Tôi xin tạm biệt ít ngày
 Đề lo thu xếp xong rồi xuất gia
 Trái bao thỏ lạng ác tà
Tịch triệu mấy lượt trải qua Phật đài
 Thời gian khách trở lại đây
 Bát y sắm đủ chờ ngày xuất gia
 Sẵn ngày lễ Ka-thi-na
 Chúng Tăng tụ họp trước tòa cho tu
 Đại Sư chi dạy công phu
Pháp Danh Ngài đặt "Thiên Thư" từ rày
 Gắng tu giải thoát tương lai
 Gắng tu giải thoát khổ dài huyền không

Đại Sư sau đó phân công
Nhiên, Cao thích tịnh ở trong luyện thiền
Thông, Thư tánh khí điềm nhiên
Ngữ ngôn bất thiệp dễ khuyên độ đời
Vậy nên tiếp khách bên ngoài
Giờ dư ôn luyện những bài pháp cao
Sống chung nhắc nhở cho nhau
Và khi nữ giới đi vào... có hai
Xem chừng vô có chuyện dài
Sa-Môn phải giữ giới trai vẹn toàn
Dạy xong, Sư lại Thiền sàng
Đêm đêm tịch mặc, trăng vàng nhật soi
Tháng ngày hành đạo trên đời
Cô liêu hoang vắng thánh thời an nhàn

* * *

Một hôm có khách Nha Trang
Từ xa nghe tiếng đạo tràng Thích ca
Hôm nay tiện dịp ghé qua
Trước là viếng cảnh, sau là nghe kinh
Nàng vào vừa đến tiền đình
Thoắt trông, hai vị sửa mình trang nghiêm
Phất phơ liễu rữ êm êm
Bóng hồng như đã cố tình chi đây
Sau khi lễ Phật xong rồi
Nàng vào Tăng xá đến ngồi giường bên
Hai Sư thăm hỏi sự tình
Rồi sang qua việc luật kinh tu hành
Nàng nghe hoan hỷ tín thành
Như còn chưa hiểu ngọn ngành thanh qui
Khách rằng các vị đáp y
Tại sao cấm kỵ ghét vì nữ nhon
Khi vào nhìn thấy kẻ đơn
Có chương cấm tiếp nữ nhon độc hành
Pháp Thông đưa mắt liếc nhìn
Thiên Thư Sư đệ! sự tình giải phân!

* * *

Thư rằng: nam nữ... bất thân
Thanh qui cấm chế: giữ phần thanh cao
Sa Môn chẳng luận thời nào
Tương thân rất dễ mắc vào tà tâm
Chỉ trừ các vị Siêu phàm
Hoặc dùng đại lực, tịnh tâm vững vàng
Như thời Phật tại thế gian
Tăng đồ khắp chốn tịnh nhàn chuyên tu
Đạo tràng có vị Tỷ Khưu
Tịnh cần hành đạo, một chiều quán thân
Hoặc nhiên thấy rõ vô thường
Chúng chân đạo quả bên đường hoang vu
Một hôm tiện bước vân du
Trước nhà khất thực, ai đâu cúng dường

Bỗng người tỳ nữ tiểu nương
Đem tô cháo cũ ra đường đổ bỏ đi
Tỳ Khuru mới bảo nữ tỳ
Cháo kia nếu bỏ, đồ thì bát tôi
Nữ tỳ nghe bảo y lời
Nhưng rồi nhận được, đây người chủ xưa
Chạy vào trong trường bảm thưa
Câu con đi bát giữa trưa trước nhà
Mẹ cha và vợ chạy ra
Thấy Sư độ cháo, xót xa nghẹn ngào
Trách rằng sao chẳng đi vào...
Cao lương mỹ vị nhà đâu thiếu gì
Lại dùng cháo bỏ như vậy
Tu sao khắc khổ thế này mà tu!
Sư rằng giới luật Tỳ Khuru
Có chi dùng nấy để tu qua ngày
Ông bà chưa xót châu mày:
"Ngày mai xin thỉnh nơi này thọ trai"
Nhận lời, Sư đến rừng cây
Suốt đêm nhập định, rạng ngày hóa duyên
Vào nhà bỗng thấy của tiền
Ngọc ngà châu báu họ khiêng để đầy
Bên giường ngào ngạt hương bay
Giai nhân kiều diễm trang đài bước ra
Vây quanh sầu thảm khóc la:
"Chàng ơi! sao nỡ bỏ nhà đi tu
Nhớ chẳng, những buổi chiều thu
Kề nhau ta tỏ những câu ân tình
Về đây nói lại ba sinh
Về đây ta mãi trọn tình yêu nhau"
Tỳ khuru đứng lặng hồi lâu
Nhẹ nhàng khẽ bảo "có sao làm phiền"
Quý chi thể xác tứ nguyên
Vui chi cái cảnh triển miên khổ sầu
Yêu thương phiền muộn về sau
Càng đa mang lắm khổ đau càng nhiều
Thân bằng nhiều, vẫn cô liêu
Bởi khi đau chết ai liệu thế cho
Lỡ mang thân hiện phải lo
Gắng tu giải thoát chuyển đồ tương lai
Vậy hiền tỳ chớ bi ai
Dẹp lòng ưu ái chiều mai tu hành
Các nàng hết giọng thất thanh
Hoa vàng rơi xuống, bên mảnh ngã lân
Mẹ cha diu đỡ các nàng
Rồi đem cơm nước cúng dâng đến Sư
Độ xong bình thân già từ
Du hành nói bước chơn như thường hằng"

* * *

Như trên là vị Thánh Tăng
Còn phàm nhơn khó thoát đàng tình thương
Cho nên các chốn Phật đường

Chư Tăng ít tiếp chuyện thường nữ nhon
Khách nghe Sư giải nguồn cơn
Cúi đầu khép nép dưới đơn bạch rằng:
Lành thay! được gặp Chơn Tăng
Tu hành tinh khiết thường hằng chánh tâm
Vì đời chỉ chỗ sai lầm
Vì dân hóa đạo phước thâm đời đời
Con mong Tăng chứng nhận lời
Cho con đề bát mỗi ngày thường xuyên
Giúp cho Tăng chúng tịnh yên
Chuyên tâm tu luyện khỏi phiền nẫu ăn
Chư Sư vui nhận lời nằng
Và tử hôm đó đạo tràng chuyên tu

* * *

Một hôm có khách vân du
Có Y có Bát ... qua tu chơn truyền
Khách Tăng đáng vẻ thiếu niên
Mây xanh mắt sáng tướng hiền nhưng oai
Vóc người mảnh khảnh thanh bai
Bước đi chậm chậm khoan thai dịu dàng
Lục căn thanh tịnh nghiêm trang
Màu da hồng hợt, y vàng rất xinh
Trước chùa y xá vai bên...
Vừa trông đã rõ bậc rành luật qui
Hai Sư ra rước Bát Y
Thỉnh vào Tăng xá lễ nghi bái chào
Khách Tăng vui vẻ xá nhau
Thưa rằng Đại Đức phương nào vãng lai?
Đáp rằng từ dưới miền tây
Vân du các tỉnh đến đây vài ngày
Chợt ngang trông thấy Phật đài
Ghé thăm nào biết nơi này đồng tu...
Thông thưa: Đại Đức vân du
Chắc là lý đạo pháp tu tinh nhuần?
Xin đem pháp chuyển hồng trần
Cho con mắt bụi được phần sáng tinh
Đáp rằng đâu dám! Sư huynh
Tôi còn thiên cận, vô minh rất nhiều
Dám đâu trước thợ múa rìu
Lỡ bang đối diện về bùa sao nên
Thư thưa: Đại Đức cao minh
Khiêm nhường quá lễ, e tình không thân!

* * *

Đáp rằng: Thiện, Mỹ và Chân
Là ba yếu tố khách trần thâm giao
Thật ra chẳng biết pháp nào
Vì trong vạn pháp gom vào một thời.
Cái chỉ tự tướng hiện bày
Điều gọi là Pháp trong ngoài như nhau
Nhưng trong pháp tướng tối cao

Được phân hai loại trước sau thường hằng:

Tục đế: sự thật thế gian

Còn phân Chơn Đế: Níp-Bàn, Sắc, Tâm

Thế nên Chơn Đế phân làm

Hữu, vô; chơn, vọng; sắc, tâm; đôi, thường

Tâm là biết cảnh hiện đương

Sở hữu phụ thuộc sắc thường đôi thay.

Níp-Bàn tuyệt đôi an vui

Bất sanh bất diệt ngoài đời nhơn thiên.

Chung sanh hiện hữu do duyên

Có cơ thành tựu, hết duyên biến hình

Ngũ-Uẩn: sắc, thọ, tưởng, hành

Và phần tâm thức diệt sanh đời đời

1- Sắc Uẩn: thể xác người trời...

Chính là đất, nước... tùy thời hiện sanh.

2- Thọ Uẩn: cảm giác hiện hành

Tức là khổ, lạc ... diệt sanh từng hồi

3- Tưởng Uẩn: nhớ việc đã rồi

Chính là biết cảnh biết rồi hiện ra

4- Hành Uẩn: các việc chánh tà

Tức nghiệp thiện ác tạo ra con người

5- Thức Uẩn: hiểu biết nghĩ suy

Chính là Nhãn, Nhĩ... năng tri cảnh ngoài

Ấy là năm uẩn trong đời

Thú, người tùy chỗ mượn lời gọi xưng

Nếu phân tế nhị lý chơn

Thì mười hai xứ: cảnh, căn hiệp vào

Còn mười tám giới khác nhau

Là thêm sáu thức: một trào sắc danh

Đó là tùy sự lập thành

Chớ khi giải thoát: giả danh hoàn toàn

Thế nên trong lúc luận bàn

Biết pháp gì nói, khỏi mang sai lầm

* * *

Thư thưa: Đại Đức uyên thâm

Pháp mầu vi diệu còn lắm được sao?

Đáp rằng: - Đời giống chiêm bao

Diệt, Sanh, giả hiệu, lúc nào trụ yên

Đắc A-La-Hán hết phiền

Phàm nhơn như kẻ bệnh ghiền con say

Nhơn duyên thay đổi từng giây

Tham sân si đó, giờ đây diệt rồi

Có khi thiện nghiệp vun bồi

Vô tham, không giận... bỗng thời biến hình

Cảnh duyên: xúc đối sắc, thính ...

Cảnh tốt hoặc xấu: bất bình hoặc vui

Chúng sanh đời sống hàng ngày

Hoàn toàn phản ứng bởi nơi cảnh ngoài

Trương duyên tùy tính mỗi người

Dục, cần, tâm, thâm do nơi sở trường

Vậy nên cá tánh đa phương

Và nhiều cô tật mỗi đường khác nhau

Còn nhiều duyên khác gồm bao
Thế nên biết nói làm sao khỏi làm.
Vả mình trí tuệ tối tăm
Chưa được giải thoát, dám làm thầy ai

* * *

Thông thưa: Đại Đức đủ đầy
Khẩu thân trong sạch, đức đầy, trí thông
Nỡ nào từ chối lòng đồng
Nỡ không thí pháp trần hồng luống mê
Đáp rằng: - Chưa chứng Bồ Đề
Dù thông kinh luật vẫn mê vẫn làm!
1- Kiến thường chẳng rõ sắc, tâm
Mà tin rằng có phần âm linh hồn
Luôn luôn tam giới trường tồn
Dù rằng luân chuyển, phân hồn chẳng thay!
2- Hoài nghi lưỡng lự phân hai
Khó tin Tam Bảo, đúng sai chân chò
Nhơn duyên nghiệp báo nghi ngờ
Phân vân tam thể, mịt mờ đường tu!
3- Tà giới Cấm Thủ sai thù:
Theo tục cúng tế, cách tu khổ hạnh
Chấp mê thờ bái thần linh
Chê bai chánh pháp khó tình thoát ly!
Ba điều kiết sử trên đây
Tu-đà-hườn đạo mới phai hoàn toàn
Phạm nhơn kiết sử đa đoan
Thế nên tôi nói vẫn còn làm mê!

* * *

Thư thưa: Đại Đức e dè
Chớ đâu có lý: thấy nghe còn làm?
Đáp rằng: - Tôi nói thật tâm
Vị phiền não chướng tối tăm còn nhiều
Dục tham: lòng muốn mến yêu
Sắc thính hương vị xúc, nhiều đam mê
Ngũ trần làm dạ tái tê
Vương mang dục lạc khó bề vị tha!
Hận sân tức tối khóc la
Bất bình cảnh nghịch khó mà giải khuyên
Tỵ hiềm tật đồ thụy miên
Hằng thiêu đốt mãi: lửa phiền trong tâm!
Hai điều kiết sử sân tham
Đà-Hàm giảm nhẹ, Na-Hàm mới tiêu
Phạm nhơn còn vướng đủ điều
Thế nên tôi nói còn nhiều tối tăm!

* * *

Thông thưa: phiền não thâm trầm
Nếu luôn lo ngại thì làm sao tu?!

Đáp rằng: - "nói" chữa hẳn tu

Biết bao học giả mịt mù trầm luân
Lòng tham "Ái sắc" giới thiền
Chấp mê sắc cảnh phược triền trong tâm
Dù rằng nhiều vị không lầm
Nhưng bằng ưa thích ngấm ngấm trong tâm!
Vô sắc ái nhiễm cảnh không
Tức thiền vô sắc là không sắc hình
Chỉ dùng khái niệm thỉnh danh
Lòng tham còn vướng vô hình thiền cư!
Ngã mạn là tánh tự kiêu
Chấp ta với chúng đủ điều hơn thua
Dù rằng chỉ nghĩ hơn thua
Nhưng trong so sánh cũng là kiêu căng!
Loạn tâm: phóng dật bất an
Là lòng dao động theo đảng sắc thính...
Thật ra, những lúc giật mình
Cũng là phóng dật, sự tỉnh cố nhiên!
Vô minh: si ám đảo điên
Chẳng thông tứ đế, chính: phiền bặc lưu!
Mười hai duyên khởi là đầu
Ba đời mù tịt biết đâu Níp-Bàn
Như trên: năm sự buộc ràng
Bạc A-La-Hán, hoàn toàn sạch trong
Phàm nhơn thì phải bận lòng
Thế nên tôi nói: trong vòng "lắm mê"
Bởi tôi chưa chứng Bồ Đề
Dù thông kinh luật vẫn mê vẫn lầm!

* * *

Thư thưa: Đại Đức cao thâm
Còn cho rằng chẳng khỏi lắm sai mê
Chúng tôi còn lắm vụng về
Làm sao có thể triển khai đạo vàng?!

Đáp rằng: - Dù vậy chớ than
Tùy duyên thuyết pháp như thoàn rước đưa
Pháp mầu như nước trời mưa:
Người tìm còn thiếu, kẻ đưa chối từ
Hằng ngày cùng pháp trầm tư,
Sẽ không bị những thói hư nhiễm vào
Pháp thí là thí tối cao
Pháp vị ngon nhất, vị nào cho qua
Pháp hỷ là hỷ tinh hoa
Thế nên nhiều ít cũng là cần chuyên

* * *

Thông rằng: chữa hiểu nổi duyên
Lại chưa đặc đạo e phiền não chẳng?
Đáp rằng: - Việc đó tùy căn
Đạo nào chưa đắc mà hằng ước mong?
Thông thưa: tôi chẳng hiểu thông
Ngưỡng mong Đại Đức vui lòng chỉ cho
Đáp rằng: - Khỏi phải phiền lo

Đạo là đường lộ, lần dò lại qua
Nếu chia thì cũng có ba
Ai không người đạo mà lo tìm cầu
Sát sanh, trộm cướp tức thù
Tà dâm, nói dối, ác sân bất hòa
Tào lao, tham ác, phiền hà
Chấp sai chơn lý, ấy là đường đi
Vào nơi cảnh khổ sầu bi
Đó là "ác đạo" cầu chi đường này!
Bồ thí, trì giới, Thiền na
Lòng cung kính, phục vụ, và phước chia
Vui theo nghe pháp sớm khuya
Thuyết pháp, cái chánh xa lìa đoạn không
Ấy đường nhân cảnh thông dong
Đó là "Thiện Đạo" có không mà tâm?!
Kiên, Duy, Ngũ, Nghiệp, Mạng, Căn,
Niệm, Định là đủ tám phần chánh chơn
Ấy đường dẫn đến Níp-Bàn
Đó là "Thánh Đạo" bình an thường hằng
Thử xem có một nào chẳng
Lại lo chưa đắc, lại rằng cầu mong.
Thư rằng: Đại Đức quá thông
Xin thỉnh Đại Đức vào trong Thiền đường
Gặp Thầy tôi chắc đồng trưng:
Biện tài vô ngại mọi đường suốt thông.

* * *

(xem tiếp Phần 4)

[1](#) | [2](#) | [3](#) | [4](#) | [Giới thiệu](#) | [Đầu trang](#)

[\[Trở về trang Thư Mục\]](#)